



Србија се данас и у култури, као и свему другом, налази на раскрсници и не зна којим ће путем. На једној страни, оној бучнијој, јесу присталице безрезервног и безусловног прихватања тзв. европских културних вредности. Они су за раскид са националним митовима, елиминисање значаја Српске православне цркве на стварање и очување наше културе кроз векове. Српска академија уметности је као институција већ дуго идеолошки подељена и као таква је постала мета евроентузијаста. Ревидирају се наставни планови и програми у школама и из уџбеника се протерују културни ствараоци који по њиховим мерилима потхрањују српски национализам. У то коло су се ухватиле разне невладине организације, фондације, одбори за заштиту људских права, а посебно ми је “симпатичан” Центар за културну деконтаминацију. Не толико по деловању, већ по називу. Алал вера, куме! На другој страни су они који, ван сваке медијске и друштвене подршке, покушавају да отргну од немара и заборава наше културно наслеђе и својим примером покажу да је могуће и потребно, данас можда као никада раније, стварати и развијати аутентичну српску националну културу. Када се и помену, на њих се одмах залепе етикете попут “анахрони”, “клерикални”, “рурални”, “ретроградни”, “архаични” итд.

У процесу културне деконтаминације српске културе се, као код најокорелијих марксиста – анархиста, критикује све постојеће. На удару је у позоришној представи по сценарију Синише Ковачевића у извођењу Народног позоришта из Зенице био и Свети Сава, отац наше духовности, са поруком да је био хомосексуалац. Нечувено је да се у ТВ серији “Црни Груја” до апсурда извргава руглу национална историја. Карађорђе Петровић, вођа Првог српског устанка, овде се приказује као црноберзијанац, корумпирани кмет, женскарош и турска дворска будала. Може ли се замислити да се Немци ругају Оту фон Бизмарку, творцу модерне немачке државе, Енглези краљу Џорџу III, првом владару Уједињеног Краљевства, Италијани Ђузепе Мацинију, оснивачу Италије, Руси цару Петру Великом или Американци Томасу Џеферсону, оснивачу Сједињених Америчких Држава.

У филму “Свети Георгије убива аждају” на исти или сличан начин се, без имало

Зашто Србија и Срби морају увек бити насликани најтамнијим бојама

Пише: Радомир Кошанин

среда, 26 септембар 2012 17:13

поштовања према националној историји, руга српским борцима за ослобођење у Првом светском рату. Они су приказани као разуларена руља, која се иживљава на сестрама, девојкама и женама, остављеним од браће, момака и мужева, који су отишли на фронт. Најтужније је што таква сочињенија финансира Министарство културе Србије?



Уосталом, то и јесте изгледа данас рецепт за успех. Ако неко жели да напише књигу, снимити филм, реализује телевизијску серију или режира позоришни комад, довољно је да закуца на врата неке од филијала иностраних невладиних организација, амбасада западних земаља или међународних фондација. Потребно је задовољити само један услов: Срби и Србија морају бити насликани у најтамнијим бојама! После следе престижне домаће награде, наступи на нашим и иностраним фестивалима, качење ордења за храброст и легионарску част и слично. Данас у време информатичке ере довољно је само на компјутеру активирати функције `copy/paste` и ствар је, уз мало варијација на задату тему, готова у пар секунди. Ако се неко дрзне и покуша да уради нешто другачије, као на пример аутор телевизијске серије “Мој рођак са села”, дежурни културни деконтаминатори о томе одмах обавесте по правди чувени Међународни трибунал за бившу Југославију у Хагу.

Ко нама то брани, осим сами себи у страху да не наљутимо оне тамо, да се часно одужимо највећем српском песнику, владика Петру II Петровићу Његошу? Давне 1951. године је започето снимање филма о његовом животу и раду, али никада није завршено. Једино је Петар Божовић режирао драму “Горски вијенац” 2000. године. Нисмо на филму овековечили животни пут нашег јединог Нобеловца Ива Андрића. За то још увек није касно уколико се данас не испостави да је он у свом култном роману “На Дрини ћуприја” користио говор мржње према Турцима. Младим нараштајима нећемо оставити трајне записе на модерним медијима о великанима наше културе попут Милоша Црњанског, Милене Павловић Барили, Бранка Миљковића и науке попут Милутина Миланковића, Јована Цвијића, Михајла Пупина и многих других, који су дали снажан печат у времену. Да није вредног Милована Витезовића, његових романа, филмских и позоришних сценарија, наши потомци не би готово ништа знали о Вуку Караџићу, Димитрију Туцовићу, Браниславу Нушићу, Хајдук Вељку Петровићу и страдању и голготи наше државе и народа у 1. Светском рату. Он је то маестрално забележио у телевизијском филму под дивним насловом “Где цвета лимун жут”.



Ма колики труд био улаган у гушење Косовског мита, он ће преживети захваљујући, између осталог и филмовима “Бој на Косову” снимљеном 1989. године у режији Здравка Шотре а према сценарију академика Љубомира Симовића и “Бановић Стахиња” снимљеном 1981. године у режији Ватрослава Мимице према сценарију Александра Петровића. Са ове временске дистанце је интересантно подсетити се поделе главних улога у филму “Бој на Косову”. Вука Бранковића играо је Војислав Брајовић, а султана Бајазита Бранислав Лечић. Стицајем политичко-кадровских околности обојица су била министри културе у владама Србије после 2000. године. У дипломатској и међународно-правној борби за очување Косова и Метохије у саставу Србије улаже се велики труд, што треба поздравити. Међутим, оно је у стварности све даље и од наших очију и од нашег срца, поготово код младих. Министарство просвете доноси Правилник о организовању школских и студентских екскурзија, али ни школама ни факултетима не сугерише да наставници и професори воде ученике и студенте да виде наше богато културно наслеђе на простору где је настала српска народна, духовна и државна историја. Уместо тога, из џепова све сиромашнијих родитеља плаћају се путовања у Грчку, Италију, Француску, Шпанију итд. Пре него виде Нотр Дам у Паризу, било би нормално да су посетили Високе Дечане, па макар и уз пратњу КФОР-а.

Министарство културе Републике Србије не реагује на извештај тзв. Хелсиншког одбора за људска права у коме госпођа Соња Бисерко у негативном контексту прозива и осуђује великане српске културе и духовности попут Патријарха Павла, 48 чланова Српске академије наука, почев од Добрице Ћосића, Матије Бећковића, Василија Крестића, Владете Јеротића и осталих, лепећи им етикету српских националиста и твораца говора мржње према националним мањинама у Србији. На списку непоћудних је велики број угледних универзитетских професора, културних стваралаца и новинара. Највећа дрскост и безобразлук те тзв. невладине организације су корице извештаја на којима је приказана Србија без Косова и Метохије. Шта мислите да ли би и како реаговала држава Француска на карту своје земље без Корзике или Шпанија на мапу без Баскије

или Каталоније? Али, тамо не траје “сорошијада” као код нас.

Министарство културе из свог буџета не финансира традиционалну манифестацију “Дани духовног преображења” у Деспотовцу, која се одржава као наш дуг деспоту Стефану Лазаревићу, српском владару, просветитељу и ктитору манастира Манасија. Али зато одваја средства за активности хомосексуалних удружења, за фестивал “Егзит” у Новом Саду и сабор трубача у Гучи. Ова два догађаја су уздигнута на ниво српског културног бренда. Узгред, енглеска реч brand значи жиг, а у САД су га масовно користили каубоји приликом жигосања стоке. Отуда израз branding или код нас толико омиљено брендирање. Дакле, да се разумемо: брендира се стока, а култура се промовише! Посебно је интересантно зашто су “Егзит” и “Гуча” постали српски културни брендови? На Петроварадинској тврђави се у време тог фестивала сакупи огромна маса младих људи са свих страна жељна “трипа” и трансa. У Гучи се “култура” сервира народу уз хектолитаре пивa и српске мученице, а све уз мирис печења са ражња.



За то време су готово сви национални музеји у Београду затворени за посетиоце. У провинцији не раде биоскопи, а књижаре су претворене у кладионице. Програми телевизија са тзв. националном фреквенцијом су препуни јужноамеричких сапуница са по преко 200 епизода, ријалити шоу програма (чик ово преведите на нашки!) ступидног садржаја попут “48 сати свадба”, “Мењам жену”, “Велики брат”, шунда типа “Гранд парада”, “Курсације” и слично.

Српско ћирилично писмо је законом заштићено! Ни већег чуда ни веће срамоте. Има ли то још код неког од озбиљних народа и држава? Да ли Немци, Французи или Италијани, на пример, законом штите своје писмо и приморавају власт да га користи у службеној употреби? На прсте једне руке се могу набројати дневне новине и недељници штампани на ћирилици. Највећи део књига издавачи штампају на латиници, а само се РТС, или Јавни сервис европске Србије, користи ћирилицом. Она је код нас резервисана изгледа само за умрлице, надгробне споменике и табле са називима улица. Језик и писмо би требало да се штите тако што се дигне глас против насиља над њима у државама насталим распадом бивше Југославије. На живом стаблу српског језика изникли су као коров нови “језици”: бошњачки и црногорски. Овај први се чак може службено користити и у самој Србији, у тзв. Санџаку! Другоме су дукљански академици придодали још три гласовна знака и тако надоградиле дело Вука Караџића. О томе ћуте наша држава, Српска академија наука и званичне културне институције. Велики амерички писац израелског порекла Исак Башевиц Сингер је писао искључиво на јидишу, језику и писму старозаветних Јевреја, а не на хебрејском или енглеском, мада је живео у САД.

Зашто Србија и Срби морају увек бити насликани најтамнијим бојама

Пише: Радомир Кошанин
среда, 26 септембар 2012 17:13

Тамошњи издавачи су се намучили да његове романе, за које је добио и Нобелову награду, преведу на енглески језик. Тако се чувају национални језик и писмо.

Ерих Фром се прославио својим “Бекством од слободе”, а од чега ми Срби бежимо? Само се код нас може чути реченица да традиција служи да се руши! Да ли сте то икада чули од Енглеза? Неки наши савремени политички комесари и агитпроповци тзв. европске културе су нарочито упорни у том науку. Сигуран сам да и сами знају да је та синтагма обична језичка конструкција и да у стварности постоје само националне културе европских народа, које у збиру и у различитости дају целину културе нашег континента. Бежећи од себе нигде нећемо стићи, јер од давнина важи мудрост да се из сопствене коже не може изаћи. Друга опет вели да ће вас неко ценити само онолико колико сами себе поштујете. Копије заиста личе на оригинал, али га никада не могу заменити. И ако и када постанемо члан ЕУ, у њену ризницу треба да унесемо аутентичне културне вредности које одређују наш идентитет. Ми смо мали народ, али смо део велике словенске етничке групације. Зашто се Бугари нису одрекли ћириличног писма пре пријема у Европску унију? Зато што то од њих нико није ни тражио. Наши се труде да у страху од магареће клупе иду испред руде: одреknимо се прошлости, јер Европа нема алтернативу! Паде ми на памет стара римска сентенца: “Qualis rex, talis grece”, тј. “какав краљ, такви поданици”.

Многи ће рећи да је овај текст оштро критички интониран због моје оцене о недостатку српског културног компаса и преовлађујућег подилажења недобронамерним утицајима. Убедите ме у супротно! Радо ћу променити мишљење.